



3764782665



101

KØBENHAVNS  
KOMMUNES  
BIBLIOTEKER

2

**MAG**

**HB  
His**

Kjøbenhavns Regering

Forordninger og Placater

1658 — 1659

KOBENHAVNS  
KOMMUNEBIBLIOTEKET  
KONGENS LØKKEVEJ 10

Dette Samlingsbind indeholder, ordnet efter Tidsfølge, en væsentlig Del af de Forordninger og Ormaal, der udsendtes i Anledning af Københavns Besæjning, som endte med Stor men Skatten mellem den 10 og 11 Februar 1659.

For den, der net forstaaer at læse, vil disse gamle Blade tegne et historisk levende Billede af Forfælelsen, der hører til de mindstige og berømmeligste i vor gamle Stads Historie.

Man vil mærke den dybe Kærlighed og den angstfulde Forventning, der raadede indstøvet de Vælde, som nu ikke er mere, men som den Gang dannede et ugerømmeligt Værn mod de Fæner og Ulykker, der udepraktuede København og dergennem Rigets Selvstændighed. Efterhaanden som Besæjningen skridter frem følger hvar Livet, saaledes som det formede sig i en belejret By for snart tre Aarhundreder siden, som var det den Dag i Dag, og just saaledes, som det genspejledes i 1914, da en langt større Krig atter kastede sine truende Skygger ind over vort lille Lannfund.

Og den, der net forstaaer at læse, vil, maaske naar Læsningen er endt, mindes de smukke Linier, Lt Lt Blicher har skrevet og som ogsaa ramt den i Hjer, der samlede disse Blade.

Dantastene mange stande her,  
kjerlig Skjaldeshaand har Runer ristet,  
har de store Dødes lype Færd,  
ud fra Død og Glemmede Mørke vristet.

København den 28 December 1928

Otto Levin

Fant-holds: Fortagelse

1. Kongl. Benaadning. 10 Aug. 1658. 4. 2 Bk.
2. Frederik 2<sup>de</sup> Ornat om Indtag til Forsvarsh. 11 Aug. 1658. 4. 2 Bk.
3. Kongl. Patent med Forsaetleri. 15 Aug. 1658. 4. 2 Bk.
4. Ornat til Eyskere a svensk Krigstjeneste 15 Aug. 1658. 4. 2 Bk.
5. Forbud om duns paa Kaffe og Taarne 21 Aug. 1658. 4. 2 Bk.
6. Forordning ang. Militairets Forpligging. 23 Aug. 1658. 4. 2 Bk.
7. Fast for Kjøbmandene 23 Aug. 1658. 4. 2 Bk.
8. Kongl. Nøi Dreff om smilandske Personer illem Om Gævær  
oc Munitions Indgivelse. 31 Aug. 1658. 4. 2 Bk.
9. Forordning om at Tønder skal holdes. 31 Aug. 1658. 4. 2 Bk.
10. Fast paa Proviantens smaa Posten. 1 Sept. 1658. Fol. 1 Bk.
11. Ornat med Opfordring til at forlade svensk Tjeneste. 1 Sept.  
1658. 4. 2 Bk.
12. Forordning om Virtualitet oc Ved. 20 Sept. 1658. 4. 2 Bk.
13. Fast paa Vahre fra Hrager. 25 Sept. 1658. 4. 2 Bk.
14. Forordning om Fw Dykkere oc Priser. 24 Nov. 1658. 4. 2 Bk.
15. Grundelig oc sandfærdig Beregning om den Generaal Skat  
Svensken gjorde Vatten mellem d. 10 oc 14 Febr. 1659. 4. 4 Bk.
16. Frønde Kongl. Sveriges Ordre til Gen Kajar Vävaror. 1659. 4. 2 Bk.
17. Extract af de Svenske Gen Indviteens Skrifvelser. u. s. 4. 2 Bk.

# Rongl. Benaading

For dennem / som holder sig Mandeligen  
i denne paahengende Fare.

**W**iden Fredie med  
Guds Naade /  
Danmarckis / Norgis /  
Wendis oc Gottis Kon-  
ning / Hertugudi Sleswig /  
Holsten / Stormarn oc  
Ditmersten / Bressve udi  
Oldenborg oc Delmenhorst  
Sisre alle bitterligt / at eff-  
tersom Dapperhed oc Man-  
dighed

dighed bør at lønnis / da hæff-  
ver Zi Naadigst loffvit oc  
tillsagt / saasom Zi och hermed  
loffver oc til siger / at alle oc  
en huer / som sig nu mandeli-  
gen oc dapperligen forholder  
oc udi denne store paahengen-  
de Nød oc Fare / som nu er  
for haanden / nogen synder-  
lig actioner begaar / skal aff  
Os andre til exempel worde  
Nobiliterit , oc derforuden  
paa ald Kongl. Naade / ve-  
re forsikret / disligeste ville

Si oc at alle de **W**ordnede  
sønner / som nu ere her i Sta-  
den **S**oldater / oc sig vel oc  
troe forholder / skal vere løss  
giffven / for deris fæde sted /  
for dennem oc deris arffvin-  
ger oc effterkommere / mens  
det **N**ordste folck / som sig oc  
iligemaade vel holder / skal  
enten med fri **S**aarde / eller  
i andre maader beneficiret  
vorde / naar **G**ud giffver be-  
dre oc roeligere **L**ilstand /  
huor effter alle oc huer som

ved=



vedkommer / sig kand vide at  
rette. Siffret paa vort Slot  
Kisberghaffn den 10. Augu-  
sti, Anno 1658.

Under Vort Signet

Friderich.

# WEDERFRIDERICH

Den Tredie / med Guds  
Raade / Danmarckis /  
Norges / Wendes oc  
Gottes Konning / Her-  
tuz udi Slesvig / Holsten Stormarn oc  
Dytmersten / Grefue udi Oldenborg oc  
Delmenhorst. Store alle bitterligt /  
at efftersom Kongen aff Sverrig uden  
ald giffuen Aarsag / imod oprettede  
Tractater oc Freds Fordrag / da Wi  
endnu med hans Mant. Gesandter  
stod udi nærmere Alliance oc Tracta-  
ter / Wort Land Sielland u-formo-  
delig angrebet oc sig bemegtiget hafver /  
Oc streber effter Os oc Dores Konge-  
lig Huus at undertrycke oc totaliter  
ruinere, da Wi dog tvert imod / ald op-  
riktig Venstcab oc Fortrolighed formo-  
det hassde / efftersom Wi hannem paa

• (?)

god

god Troe oc Loffue Bore Festninger/  
Folck oc andet effter Freds Fordraget  
leffuerit haßde. Huorfore Vi formo=  
der oc alvorligen formanex Bore opric=  
tize tro Vnderfaatter / at de sig hos  
Ds som deris rette Herre oc Konge til  
Bores retmessige Defension indstillen/  
eller oc paa andre Maniere Fienden  
all muclig Affbreck giører. Vi forsick=  
rer en huer aff huad Stand oc Condi=  
tion det være maa / som sig fra Fien=  
den til Ds vil begiffue / paa all Kongl.  
Raade oc Bevogenhed / men de som  
her imod fordrister sig at giøre / oc sig  
icke effter denne Bors Befalning ind=  
stillen / ville Vi holde som Bors utro  
Vnderfaatter oc Ds forbeholden hans  
tilhörlic oc vilkaarlic Straff paa Pri=  
vilegie Goeds oc Formue / som hand  
sig i sit Fæderneland kunde haßue at  
for=

formode. Giffvet paa Vort Slot  
Kiøbenhaffn den 11. Augusti, An-  
no 1658.

Under Vort Signet

Friderich.



**W**EDER Friderich  
den Tredie med  
Guds Naade /  
Danmarckis / Norgis /  
Wendis oc Gottis Kon-  
ning / Hertugudi Sleswig /  
Holsten / Stormarn oc  
Ditmersten / Gressve udi  
Oldenborg oc Delmenhorst  
Sisre alle vitterligt / at eff-  
tersom Zi aff Kongen i  
Sverrig her udi Vor Keis-  
sted Keisenhafn til Lands  
oc Vands er bleffven beley-

ret / saa paa det mand for ald  
Forræderi inden Guldene  
desz bedre kand være forsick-  
ret / oc den u-skyldige aff Gø-  
re oprictiget tro Gundersaatter  
en for den skyldige skulle be-  
skyldes eller mistenckes / vil-  
le vi her med befale oc enhver  
forsickret haffve / at den som  
nogen kãd til stede forskafe / oc  
tilborligen offverbevise / paa  
Forræderi sig her i Staden at  
opholde / skal med it hundrede  
Rix Daler for hans Gma-

ge betenckes. Siffvet paa  
vort Slot Wisbenhaffn den  
15. Augusti, Anno 1658.

Under Vort Signet

Friderich.





**H**indt und zu wis-  
sen sey hiermit jeder-  
männiglich / insonder-  
heit allen Ehrliebenden  
Cavalliern und tap-  
fern Soldaten / daß / demnach der  
König in Schweden / Friedtbrüchiger  
weise / die Königlichē Residentz-  
Stadt Copenhagen zu belahgern an-  
gefangen / und so wol Ihre Königl.  
Maytt. zu Dänemarc / Norwegen /  
etc. Unser allergnädigster König und  
Herr / als der Adel / die Bürger-  
schafft / und sämptliche Eingesse-  
ne / sich tapfer und bis auff den letzten  
Maß zu defendiren / und mit einan-  
der zu leben und zu sterben entschlossen;  
Auch zu desto besseren defension die-  
( † ) ser

ser Stadt/ die Edelleute ein Regiment  
Reuter / die Bürgerschaft aber drey  
Regimenter zu Fuß / aus ihrem Beü-  
tel zu werben gesinnet. Alß werden al-  
le Ehrliche Teütsche / so in Schwedi-  
schen Diensten sein / hiermit ersuchet/  
dem König in Schweden / in seiner  
Ungerechten Sache / nicht beyzustez-  
hen / sondern sich naher Copenha-  
gen zu verfügen / daselbst Dienste zu-  
nehmen, Und wollen die Edelleute ei-  
nem jehden Reuter/ so überläufft und  
anhero kommet / fünffzig Reichstha-  
ler / die Bürgerschaft aber einem Sol-  
daten zu Fuß / welcher die Schwedi-  
sche Dienste verlässet und sich hier ein-  
findet / zehen Reichstahler antrüg-gelde  
so fort geben / und gut quartier, auch  
ihner

ihnen ihren Monatlichen Soldt richtig  
zahlen / die Officiers auch / nach  
eines jehden qualitäten, mit bahren  
werbgeldern / freyen quartieren, und  
richtiger Zahlung versehen / und wol  
accomodiren. Wornach sich män-  
niglich zu achten. Datirt Copenha-  
gen / auffm Rathhauße / den 15.  
Augusti, Anno 1658.



# Forbud

Om Lius paa Loffte oc Taarne  
i denne Tid.

**W**ir **F**riderich  
den Tredie med Guds  
Raade / Danmarckis /  
Norgis / Wendis oc  
Gottis Konning / Hertug udi Sles-  
vig / Holsten / Stormarn oc Dytmer-  
sten / Gressve udi Oldenborg oc Del-  
menhorst. Giøre alle vitterligt / at eff-  
tersom erfares fast huer Aften / oc al-  
termest om Natten / naar paa Boldene  
begyndis med Stycfer oc Musqveter at  
skyde / i mange Huuse her i Staden paa  
høveste Loffte oc Taarne / Lius at bren-  
(†) des /

des / da endog lettelig eractis fand / sligt  
icke aff nogen ond Forsæt eller Intenti-  
on at stee / mens megit meere aff den  
Aarsag / at en huer vil see oc vide / huor  
eller paa huad Steder Allarmen skeer /  
mens efftersom sligt udi Beleiring al-  
deelis icke bør at stee / det oc hos Solda-  
teschen oc den gemeene Mand giffver  
Anledning til adskillige Efftertæncfende /  
Tale oc Discours. Huor aff letteligen  
en oc anden Disordre oc Bleylighed  
kunde for-aarsages / thi ville Vi her-  
med alvorligen forbudet haffve / at  
ingen sig her effter til fordrister / paa  
høye Loffte oc Taarne nogen Lius at  
haffve / fornemmelig paa de Tijder /  
naar nogen Allarm eller Skyden paa  
Baldene fornemmis / under Straff  
som

som vedbør / Huor effter alle oc en huer  
som vedkommer / sig fand vide at rette  
oc for Skade at tage vare. Giffvet  
paa Bort Slot Kiøbenhaffn den 21.  
Augusti, Anno 1658.

Under Bort Signet

Friderich.





# Forordning/

Huor effter

**W** **E** **R** **i** **d** **e** **r** **i** **c** **h**  
den Tredie / med Guds  
Naade / Danmarks / Nor-  
gis / Wendis / oc Gots Kon-  
ning / Hertug udi Slesvig / Hol-  
sten / Stormarn oc Dytmercken / Grefve udi  
Oldenborg oc Delmenhorst. Ville at udi varende  
Kiøbenhaffns oc Christianshaffns Beleyring for-  
holdis skal: Nemlig

1. At en gemeen Rytter skal giffvis om Maas-  
neden beregnet til 32. Dage Nij Rix Daler / dog  
skal Verten som hannem holder / staa frit fore / at  
giffve Penge eller Provision, efftersom hannem let-  
tist falder / dersom der oc skulle komme Klage offver  
at nogen Rytter eller Soldat meere fordrer / sin  
Vert foruretter / eller oc at Rytteren en giffvis det  
hannem tilkommer / da skal en huers Offrighed saa-  
ledis skaffe Ret / som hand sielff der til acter at sua-

re / Huorimod Berten oc for vldere Indquartering  
oc Besuerting i Huusene skal være fri oc forskaanet.

2. Tarten / huor effter forneffne 9. Rix Daler  
Maanedlig skal beregnis / baade for Vnderholding  
Service Quarteer oc andet.

Om Vgen. Maaneden.

En Rytter hans Raast /

Beslag oc Gjevchr at hold

de vedlige Service oc andet. — 6. marcck / 7. ß. — 4. rdl.

1. marcck. 12. ß.

Nat. oc Dag 10. Pund Høe

å. tou hvilde er — — 3. m 5. ß. — 2. rdl. 1. m. 4. ß.

2½ Skippe Haffre — — 3. m. 12. ß. — 2. rdl. 3. m.

Tønden beregnet til 9. m. — 2½ rdl. — 9. rdl.

udi mangel aff Haffre skal giffvis 2. Skipper Biug  
for 3. Skipper Haffre.

3. Ingen Officerer eller Rytter skal nyde Quarteer  
eller Vnderholding / uden hand haffver varactige  
Karle til at gjøre vtrckelig Tieniste med til Hefsen.

4. Hvilcken Rytter som ingen Hest haffver / skal  
ickum nyde en rdl. huer otte Dage indtil hand Hest  
skaffer / da skal med hannem ligesom andre som Hest  
haffver / forholdis.

5. Aff Eyendomme oc Gaarde skal holdis  
Indquartering uden nogen Vndersked i huem  
de oc tilhøre effter forrige. Tært oc Vigning / huor  
effter

effter en huer sin Anpart haffoer at antage/ dersom  
oe nogen herudi findis forfømmelig eller oe ingen i  
hans Fraværelse for hannem retter / oe der til sua-  
rer / da skal aff huer Stand tuende tilnæffnis / som  
derfor skal giøre Vdleg effter Billighed udi goede  
Løssere / eller Eendom om icke Løssere findis / til at  
fyldest giøre Indquarteringen / saa at Officerer oe  
Soldater deris bekommer.

6. Skal Borgemestere oe Raad giøre dend An-  
ordning / at paa Vl oe Brød ingen Mangel fin-  
dis skal / for billig Priis effter giørde Taxt / saa  
Soldateschet det til Fornødenhed saavit mueligt /  
skal til Kiøbs bekomme.

7. Skal ingen Borger som boesat er / maa anta-  
ges eller værdis / mens enhuer som Borger sin Bæct  
for siune / oe de som allerede antagne ere / igien løf-  
giffvis.

8. Skal Borgemester oe Raad anordne at Ryk-  
terne hos deris Verter det beste mueligt er accom-  
moderis.

9. Skal en huer Oberst / Oberst Lieutenant: oe  
Major til Foeds / lade sig nøye med en Hest oe ingen  
Forpflægung der paa niude / uden hand den virckelig  
haffoer / Capitainerne oe deris under Officerer skal  
ingen Heste got giøris.

10. Ellers skal en huer hans Forpflægung got  
giøris /

giørlis/ effter den forige paa Trock udgangne Ordinance, oe maa en videre aff nogen Vert begleres/ mens skal dermed være benøyet/ under Straff som vedbør.

11. Skal en gemeen Soldat eller Dragon gifvis aff Verten otte skilling om Dagen / som er fire slette Daler om Maaneden/ huer Maanet beregnet til 32. Dage/ foruden den Nix Daler Maanedtlig / hand sig hos Os oe Gronen hafver at forvønde / dog skal det staa Verten frit fore i steden for Penge hannem at spise. Huor effter alle oe en huer som vedkommer/ sig hafver at rette oe forholde. Gifvet paa Bort Slot Kjøbenhaffn den 23. Augusti, Anno 1658.

Under Bort Signet

Friderich.

# TAXT.

Guor effter Garenne / i denne  
Tid / af Kiøbmændene her i Staden /  
skal felgis.

Kiøbenhaffn /

---

Prentet hos Peter Morsing / Kongl. Malesk. oc  
Univ. Bogt. 1658.

## Glette Daler Markt

1.	Tonde fremmed Rug.	- - - 4.	Daler.
1.	Tonde Danst Rug.	- - - - 3.	Dlr.
1.	Tonde Laalands Huede.	- - 3.	Dalr. 3. marc
1.	Tonde Malt.	- - - - - 3.	Dalr
1.	Tonde Biug.	- - - - 2.	Dlr. 2. marc
1.	Tonde Haffre.	- - - - 2.	Dlr. 1. marc
1.	Tonde Erter.	- - - - 3.	Dlr. 3. marc
1.	Tonde Boghuede Grøn.	- 7.	Dlr. 2. marc
1.	Tonde Bng Grøn.	- - 7.	Dlr. 2. marc
1.	Tonde Haffre Grøn.	- - 7.	Dlr. 2. marc
1.	Tonde Smør.	- - - - 30.	Dlr.
1.	Tonde Dre Klod.	- - - 8.	Dlr.
1.	Tonde (Hollands eller) Frundhiems) Sild.	9.	Dlr.
1.	Tonde Indst Vaar Sild.	- 5.	Dlr. 2. marc
1.	Tonde Torst.	- - - 7.	Dlr.
1.	Tonde Graaseny	- - - 4.	Dlr. 2. marc
1.	Tonde Lynneborger Salt.	- 6.	Dlr.
1.	Tonde Spansk Salt.	- 3.	Dlr. 2. marc
1.	Tonde Fransk Salt.	- - 2.	Dlr. 2. marc
1.	Skipp. Prynst Hommel.	- 57.	Dlr.
1.	Skipp. Hollansk Hommel.	42.	Dlr.
1.	Skippund Flesk.	- - - 24.	Dlr.
1.	Skipp. gemeen hulde Dste.	24.	Daler.
			1. Skipp

Glette Daler. March.

1. Skipp. grønne Øste. - - 15. Dlr.  
1. Skipp. Tor Fisk. - - - 15. Dlr.

Æfter Høye Offrigheds Befalning /  
Shaffve denne Stads Indbyggere / som  
nogen aff offvenstreffne Proviants Poster  
haffve at selge / dennem at rette oc forholde /  
under Straff som vedbør. Actum Kjø-  
benhavn Raadstue / den 23. Augusti An-  
no 1658.

Borgemeestere oc Raad.  
Sammesteds.





# Kongl. Mai. Bress

Om

Fremmede oc mistænckte Personer.

Item:

om Bevehr oc Munitions Angifvelse. 31 Aug: 1658

## WEDERFREDERICH

den Tredie med Guds Naade/  
Danmarckis / Norgis / Wen-  
dis oc Gottis Koning / Hertug  
udi Slesvig / Holsten / Stor-  
marn oc Dytmercken / Gress-

ve udi Oldenborg oc Delmenhorst. Giore alle  
vitterligt / efftersom Kongen aff Sverig saa w-  
formodelig i Bort Land Sielkand er indfalden oc  
denne Boris Residents Stad beleiret / oc mange  
præjudicerlige oc mistænckte Personer udi Begyn-  
delsen / saavelsom endnu daglig er bleffoen befun-  
den sig her at opholde / saa byde Vi oc alvorligen  
hermed befaler / at alle oc enhver / som her udi

Xr

Sta-

Staden boer / skal tiltænkt være / trolig og oprigtig at angiffve / huor sterck hand udi sit Huus er paa Soldt / som hannem tilkommer / saa og huad Fremmede hos hannem logerer; Mens dersom nogen Svenske befindis / sig udi denne usformodelige Tilfald her i Staden at opholde / da haaffver de sig strax og uden Forhaling at angiffve / paa det de kand anholdis som andre Krigs Fanger / men dersom de sig icke angiffver / eller nogen her effter indkommer saa lunge Bekirningen varer / og siden antreffis / da skal saadanne holdis for Spioner og derfor tracteris, lige saa vel de som dennem logerer og fordølger / og med saa Stiel de dennem icke strax obenbarer / ald deris Goeds og Formue være confilquerit uden nogen Bndskylping / at saadane tv-angiffne Personer kand være kommen fra dennem ind udi Fremmede Huuse. Herforuden skal alle og enhver Indvoner her i Staden anbefalet være / fra sig paa Bort Tughuus og til Boris Tugmester imod quitering at leffvere en rictig Kulle og Fortegnelse paa huis Stycker / Bøsser / Musqueter / Sadler / Pistoler / Dffver og Bunder Gebehr / Picquet Krud og Lod og deslige Krigs Armatur og Munition, ved huad Naffn det og næffnis

naeffnis kand / som udi hans Huus findis ud  
Forraad / under tilbørlig Straff / med saa Stiel  
det anderledis befindis / naar der effter blifføer  
visiterit. Huor effter alle oc en huer sig kand vide  
at rette / oc for Spot oc Skade at tage sig vare.  
Gifføet paa Vort Slot Kiøbenhaffn den 31. Au-  
gusti, 1658.

Under Vort Signet

Friderich.



# Forordning

At Borgemeſtere oc Raads Taxter, Of-  
ver Proviand, i denne Belagering ſkal  
holdis.

**W**EDER **F**riderich  
Guden Tredie med  
Guds Naade /  
Danmarckis / Norgis /  
Wendis oc Gottis Kon-  
ning / Hertugudi Slesvig /  
Holſten / Stormarn oc  
Ditmerſken / Greffve udi  
Oldenborg oc Delmenhorſt.  
Siore alle bitterligt / at  
29 Boris

Horis Naadigste Willie oc  
befaling er / at den Taxt paa  
de Hare / som aff Os El-  
skel: Borgemestere oc Raad  
her udi Staden / sat oc for-  
ordnet er / skal udi disse Tid-  
der / saa lenge som Belei-  
ringen varer / aff alle oc en  
huer holdis oc effterkommis.  
Huor effter alle vedkom-  
mende sig kand vide at ret-  
te oc forholde. Giffvet paa  
Gort

vort Slot Wisbenhafn / den  
31. Augusti, Anno 1658.

Under Vort Signet

Fridrich.



# T A X T

paa

Proviants smaa Poser.



Personer som tilforne er gjort Taxt, huor effter Baren aff Riøbmænd skulle selgis; Gaa er nu effter Kongl. Anordning i lige maade følgende victualie Poser taxerit, huorledis de aff Bagerer / Høftere / or andre som i smaa Partier udselge / skulle affhøendis: som følger:

Groff Brød for	- - 2. ß.	- - 1½. Skalp.	4. lod.
Smøde = eller Stonroggen Brød for	1. ß.	- -	10. lod.
Øll	{ 1. Tønde aff 2. sep. Salt	- -	6. m.
	{ 1. Pote Øll	- -	1. ß.
Fær Giff	- -	1. Pisp.	3. m.
Hasre	- -	1. sep. frugmaal.	28. ß.
Emar	- -	1. Skalp.	11. ß.
Gløst	- -	1. Skalp.	6. ß.
Saltet Riød	- -	1. Skalp.	3. ß.
Østehinde gemeen	- -	1. Skalp.	5½. ß.
Østeh grøne	- -	1. Skalp.	3½. ß.
Spanst Salt	- -	1. sep.	2½. m.
Spnborger Salt	- -	1. sep.	3½. m.
Granst Salt	- -	1. sep.	30. ß.

Forrestene Bære skal saaledis aff en huer ubi smaa Poser afhøendis / or derfor ey mere fordris / under Straf som vedbør. Hafniae den 1. Septembris, 1658.

Borgemefftere or Raad

ubi

Riøbskassen.

Printet i Riøbskassen hos Peder Storring / Kongl. Majest. or 3<sup>in</sup>. Bogt.

KØBENHAVNS  
KOMMUNEBIBLIOTEKER  
HOVEDBIBLIOTEKET



Undt und zu  
wissen sey hiermit  
jedermäniglich / in=  
sonderheit allen Ehr=  
liebenden Cavalliern

und tapfern Soldaten / dasz / demnach  
der König in Schweden / Friedtbrü=  
chiger weise / die Königliche Resi=  
dentz - Stadt Copenhagen zu beläh=  
gern angefangen / und so wol Ihre  
Königl. Maytt. zu Dännemarck /  
Norwegen / etc. / Unser allergnä=  
digster König und Herr / als der Adel /  
die Bürgerschaft / und sämpliche  
Eingessene / sich tapfer und biß auff  
den letzten Mann zu defendiren / und  
mit einander zu leben und zu sterben  
entschlossen ; Auch zu desto besseren  
defension dieser Stadt / die Edelleu=  
te ein Regiment Reuter / die Bürger=  
(.) schafft

schafft aber drey Regimentter zu Fuß/  
aus ihrem Beutel zu werben gesin=  
net. Alß werden alle und jede Ehrli=  
che Cavalliers und Soldaten / so in  
Schwedischen Diensten seyn / so wol  
vom Adel als Unadel / dieselbigen  
seind gleich Dähnischer / Teütscher  
oder ander Nation, auch höchstgedach=  
ter Ihrer Königl. Maytt. zu Dänne=  
marck Unterthanen oder nicht / hier=  
mit ersuchet / dem König in Schwede=  
den / in seiner Ungerechten Sache /  
nicht bey zustehen / sondern sich nacher  
Copenhagen zu verfügen / baselbst  
Dienste zunehmen ; Und soll ein jed=  
weder / er sey Officier, Reuther  
oder Knecht / so die Schwedische Par=  
thyen quittieret und anhero kommet /  
nach Erheischung seiner qualitäten /  
Standes und Condition, mit gutem /  
freyen Quartier / bahren Werb = und  
antritts

antrittsgelbern / auch richtiger Be-  
zahlung Monathlichen Goldes / wol  
accommodirt / tractiret und verse-  
hen / auch nach Gelegenheit noch wei-  
ter befördert und wol recompensiret  
werden. Wornach sich männiglich  
zu achten. Datirt Copenhagen / auffm  
Kasthause / den 1. September, An-  
no 1658.

### Post Scriptum.

**E**il auch vernommen wird / wie man vn-  
wahrhafft spargiret / ob solte mit den jeni-  
gen / so sich anhero vom Feinde begeben / übel gehan-  
delt werden / Als haben höchstgemelte Ihre Kö-  
nigl. Maytt. nicht alleine allen denen / so wol  
Officierern als gemeinen Knechten / so sich vom  
Feinde herein begeben / vollkommenen Pardon  
zugesagt / sondern auch einem jedwedern gut quar-  
tier, richtige Bezahlung / und nach eines jeden ver-  
halten alle andere Königliche Gnade versprochen.



# Forordning

om  
Victualia oc Bed i denne Beley-  
ring.

**W** **E** **F** **R** **I** **D** **E** **R** **I** **C** **H**  
den Tredie med Guds  
Raade / Danmarckis /  
Norgis / Wendis oc  
Gottis Konning / Her-

tug udi Slesvig / Holsten / Stormarn  
oc Dytmersten / Gressøe i Oldenborg  
oc Delmenhorst. Giøre alle vitter-  
ligt / at efftersom adskillige Victuali-  
er oc andre Vare udi denne Beleyrings  
Tid nødvendigen behøffvis / som icke  
ombæris fand / oc hos en deel baade i

A a

Vor

Vor Riøbsted Riøbenhaffn oc Christi-  
anshaffn / goed Provision offver  
huis de selff behoff haffver / skal befin-  
dis. Da effterdi en huer til sit Fæder-  
nelands oc egen Frelse sampt Liff oc  
Goedses Forsuar / meere plictig er /  
det til gemeene beste at opsette / end sin  
egen privat Fordeel at i act tage; Vil-  
le Vi hermed hafve paabudet oc for-  
ordnet / saa oc hermed saa lenge denne  
Beleirings Tjd varer / alvorligen  
paabyder oc forordner / at dersom no-  
gen sig her udi motvilligen anstiller /  
oc icke huis fornøden er / for en huer  
vil lade følgactig være for den Taxt  
Barene er sat fore / naar hans egen  
Forraad til sin Husholding effter  
Dan-



Dannemends billig Kiendelse fratages. Da skal sandant til Magatzin forbrut vere. Belangende Brendevod som icke tilforne er Taxerit. Er for got anseet / at en huer Fasn stæket Vod for fembten Marck danske til at kiøbes skal anslaaes / oc aff denem som der aff / efter som forbemelt er / videre end de til deres egen Behof udi Forraad kand hafve / at selgis / under samme Straff som før er rørt / Huor efter alle oc en huer som vedkommer / sig hafver at rette oc for Skade at tage vare. Gifvet paa Vort Slot Kiøbenhavn den 20. Septembris Anno 1658.

Under Vort Signet

Friderich.



# T A X T

Paa Bahre fra Amager.

**W**EDERFRIEDERICH

den Tredie med Guds Naade/  
Danmarckis/ Norgis/ Wen-  
dis oc Gottis Koning/ Hertug  
udi Slesvig/ Holsten/ Stor-  
marn oc Dytmerken/ Grefse

ve udi Oldenborg oc Delmenhorst. Giore alle  
vitterligt / at efftersom paa huis Bahre som paa  
Vort Land Amager bekomnis / eller hid indforis/  
den Selgende oc Kjobende i denne Tjd til Effterret-  
ning / effter Voris Naadigst Befalling. Effter-  
folgende Taxt sater/ nemlig

	Slette Daler
3t par slacte Stude 4. Aar gammel / vel ved mact oc voren/ for - - - -	45. Daler
3t par slacte Stude 3. Aar gammel/ middel vox- sen vel ved mact - - - -	34. dlr.
3t par slacte Stude 2½. Aar oc 2. Aar/ middel vox- sen vel ved mact - - - -	22. dlr.

Bb

En

Slætte Daler.

En god Koe tienlig at slætte/som er gammel oc vox-	
sen	20. Daler
En middelmaadig voxsen Koe tienlig at slætte	
	16. dlr.
En god Qute 2. Aar gammel tienlig at slætte	12. dlr.
It par unge Stude 1½. oc 1. Aar gammel	
	20. dlr.
It par smaa Quter 1½. oc 1. Aar gammel	20. dlr.
It feedt Guin vel voxen	7. dlr.
It middelmaadig Guin feedt	6. dlr.
It ung Guin som nu paa Stuben er halff feedt	
	10. marcck danste
It Gaar	10. marcck
It Lam	6. marcck
En Beede	3. dlr.
En feedt Gaacs	3. marcck
En mager Gaacs	1. marcck 8. s. danste
It par fuldvoxen Høns	2. marcck 8. s.
It par middelvoxen Kyllinger	1. marcck 8. s.
It par Duuer	1. marcck 8. s.
En snees Eeg	1. marcck 4. s.
It skaalpund ferst Smør	14. s.
En voxen Kalkunste Hanne	2. dlr.
En voxen Kalkunste Hønne	1½. dlr.
	Meng

It par middel voren Kalkunste Kyllinger 1: dlr.

Mens naar for skreffne Vare nu saaledis paa  
 Umager bekommis / Skulle de udi efterfølgende  
 Maader / oc for hos staaendis Prijs her i Byen  
 gien selgis oc tiobis / nemlig.

- |                                    |         |                 |
|------------------------------------|---------|-----------------|
| 1. Skalpund Dre Kiød for           | - -     | 6. ß. danste    |
| 1. Dre Gallun med ald des tilbehør |         | 4. marck danste |
| 1. Dre Tunge                       | - - - - | 2. marck        |
| 1. Fiering aff it Saar             | - - -   | 3. marck        |
| 1. Fiering aff it Lam              | - - -   | 2. marck        |
| 1. Fiering aff en Beede            | - - -   | 4. marck        |
| 1. Skalpund Guine Kiød eller Flest | -       | 7. ß.           |

Thi ville Vi haffve paabudet oc forordnet / saa  
 oc her med strengeligen oc alvorligen paabiuder oc  
 forordner / at for skreffne Vare efter bemelte Taxt  
 oc Prijs saa lenge denne Beleyring varer / eller  
 indtil Vi anderledis tilsigendis vorder / Skal selgis  
 oc affhendis / Befindis nogen sig her udi mutvil-  
 lig at ansille / oc ick Varene for en huer som den-  
 nem begierer oc fornøden haffver / for for skreffne  
 satte Taxt affhende ville / da skal samme Vare  
 huor de betreffis kand / være forbrut / Huor efter  
 alle oc en huer som vedkomer / sig kand vide at rette /  
 oc for Skade at tage vare / ladendis det ingenlunde.

Giffvoet paa Vort Slot Kiøbenhaffn den 25. Sep-  
tember, Anno 1658.

Vnder Vort Signee

Friderich:

# Forordning/

Hvor effter Fri Byettere sig i disse Tider  
kand hafve at rette/med de Priser som de aff  
Tienden bekommer.

I.



Alar nogen Fri  
Byetter/it skib eller Fa-  
refost tager eller mechtig  
vorder/da skal alt hui-  
der udi findis / være sig  
Bressve/ Kiøbmands Goeds eller an-  
det/hvad Raffndet oc haffve kand/ af  
de tvende som Dffverst Commando  
paa Fribyetteren haffver / Forseigles  
oc Skibet eller Farekosten med alt hui-  
der udi findis/der det bleff taget/uob-  
net oc fornyctet/til loulig Dom oc paa-  
fiendelse for Vortis Admiralitet her i

Vor Riøbsked Riøbenhafn opførís / dog  
naar faadanne Skibe oc Farefofter  
vorder tagne / som useylbarligen for  
u=fri kand eractis / da skal hvis paa  
offverlobet / oc i Gajyten findis / Ma-  
trosserne for fríbhette tilhøre / men  
med Brevve oc skrifflige Documenter,  
skal forholdis som forskreffvit staar.

2. Alle de som vil gaa paa Fríbhette-  
terie / skal stille os udi Voris Admira-  
litet nøyactig Borgen / for ald den ska-  
de som nogen aff dennem begaar imod  
den Instruction som dennem naar de  
udgaar / giffvet vorder.

3. Vile Vi Os aff hvis Pris=Va-  
re som i forskrefne Maader opbract oc  
Pris kiendt vorder den tiende Part for-  
beholden hafve.

4. Skal de fattige der aff disligeste  
nyde en procento.

5. Skal



5. Skal den tilforordnede Selgemester / offentlig selge alle saadanne Pris=vare oc Pengene derforre paa sine behørige Steder lefvore / dog maa Ka-peren samme Vare frem for andre beholde / om hand dennem begierer / for den samme Pris som andre derfor mest gifve vil.

6. Skal den som Dommene aff Admiralitetet udferdige for sin B=mage nyde en pro cento. Hvor efter alle oc en huer som vedkommer sig kand vide at rette oc forholde. Giffvet paa Bort Slot Kiøbenhavn den 24. Novemb. Anno 1658.

Under Bort Signet

Friederich.



Grundelig oc sandsfærdig Beretning.

Om

Den General Storm /

Evensken gjorde om Natten mellem

den 10 oc 11 Februaris / paa denne

Kongelig Residens

Stad Kjøbenhavn /

Oc indført hvormange Generaler oc  
andre Høye oc Lave Officerer sambt gemeene Sol-

dater hand hafver mist / oc udi tvende Lista en hver ned

Nafn ierdelis specificeret hvad Officium hand

hafver haft oc hvor e u hver, lob Storm.

---

Prentet i Kjøbenhavn / Aar 1 6 5 9.



## **I**n Herz/

At jeg siden mit sidste dateret den 29 passaco-  
vickle stiteligere / om denne Steds Tilstand haffver co-  
municeret, er Aarsagen denne/at denne endnu anholdende Frost  
saavel som andet som mellem os og Fienden er passeret forhindret  
den sædvanlige Post/at den ey kunde reyse / naar hand vilde. Si-  
enden haffver ved en 6 Ugers Tid/paa Amager/fordi Jisef holte  
allestys ofver/giort sig mer tilthytte end vi/som det met rette tilkom  
oc der med etnige U-image os icke liden Allarm forarsaget : Eni-  
ste fordi / at Alting stod i god Beredskab/kunde Fienden dog intet  
andet haffve med os/end at hand voris Forvachter undertiden ind-  
jagede / os der med forarsaget/at paa sinde/ Granaer at indgrafs-  
ve/hvileke Fienden atskillige gange nogle 30. Mand ihieslagne /  
oc disse Natsoermere det utidig omkring vagteren i nogen maade  
bleffoen forboden. Om Natten mellem den 8. oc 9. siuntis det  
dog at voere Svenskens fulde Alvar/ Oc vandrede mellem 12. oc  
1. udi all Stilhed nær til os/oc haffde den Lycke/oc de voris Prama  
som laa uden for Bryghuset strax i Begyndelsen offerer rumple-  
de/med hvilcken Fienden ingen ringe Fordel var tilfalden/der som  
de icke formedelsi voris canoneren med Macht der fra vare slas-  
gen/oc fordi de udi Fluchten intet andet kunde giore / dasætte  
de Ild paa hannem. Ved denne Occasion / effter tvende Fange-  
ners Udslgelse / bleff den Øffverste som denne Attacque com-  
manderede / Rut/ oc bleffve atskillige Stormledere / sampt een  
Bro med 8 Hiul/som var 36. Skool lang/eroffvert. Det bleff oc  
aff disse Kompener berettet / at samme Øffverste kom saadan en  
hastig Forstreckelse paa/at hannem tyete/om saa hand nogle 1000  
Mand udaff Byen komme imod hannem / hvor offer hand bleff  
gandske forvirret / oc i saadan Confusion befom sin Kest aff vo-

ris Stycker. Ilden bleff strax slukt/oc fordi Prammen siel ingen  
sønderlig Skade/bleff hand strax bejat igien/hvilcken oc om Mor:  
genen so tapper fyrede iden tilbaggaaen Erenste Armeec/at mand  
tit kunde see/hvorledis Tropperne stiltis ad. Det er oc at forun:  
dre sig paa/at Erensten i præsens deris Kongis den Conqveste  
aff denne Pram icke bedre maintainerede. thi hand den Tid alle:  
rede stod bag nogle gamle Pallisater icke uet Musqveten Etut her  
fra ud i fuld Battagli/med sin hele Armeec/oc vilde giør Anfald  
paa den gammel Gyldeulowijle Posto/Longangen/Bryghuus/  
set oc paa Christianshaffn. men der samme bemelte Øfverste var  
bleffren/var ingen Lydighed mer iblant genceene Soldater / om  
stont de med Knippe / oc dragendis Karer der til andressris/oc  
kom dette endda der til/at Iser imidelij gick i tu/hvorned en gands:  
ste Brigade tilfods bleff offverjlet/ oc mestpart aff dem / forme:  
delsi vor inñervarende canoneren gick til grunde / hvilcket mand  
nock som kunde kiende paa de mange Hatter/Musqveter oc andre  
militariske Instrumenter / som oc saa paa det megen Blod / som  
paa en stor Bey/en stor qvantitet bleff effterfuld. Den 10. dico  
angaff sig en Øfverløber ved Christianshaffn/betræfftede als  
det offverstrefne/oc serdelis den aff mange Stæders indkommen  
Beretning/at hans Marxt.aff Sverrige endeligen var tilfunds/at  
hand den næstfolgende Nat den General Storm med Mact vilde  
begynde / oc til bedere animering til sagde hans Soldater en tre  
gandske Dags Plyndring i (Kiobenhaffn.) Saadant fore als  
komme bleff giørt god Ordning/Granaterne forlegdis her oc der/  
hvilcke saavel/som voris Rytter:Vacht os om Afftenen der Klos:  
cken var halff 10. Iet berettet os Fiendens Ankomst. Endda holt  
hand sig gandske stil indtil Klocken var hen ved halgan 2. om  
Morgenen/da begynte Major Schmit samt Øfverster La Vo:  
yette, Gorgas oc Gengel den attaqve for alvar paa et lidet Stib/  
som kaldis Høyenhall/med Stycker monderet / at bevare Ind:  
gangen imellem Bryghuset oc Christianshaffn / med sine udi  
hris

Hvide Skorter beklædte Soldatesqver Men denne mascaræ bleff  
aff samme Orlags Mand oc General Bachmeister Fuchsens  
post saaledes affærdiget/at de snart forendrede deris Farffve / oc  
lode en stor part aff dem tilbage. Der fra ansatte dett Selst ab paa  
Bolverck/ som bleff deffenderet aff Hoffkarle/ oc med des same  
giorde de anfald paa Longangen som var besat med Studenternes  
De bleffve under den Conduicte de Herre Offverster Laurens  
Pogwisch/Magnus Kraaz/ oc Monf. Bausfort saaledis hilset / at /  
om de skont passerede lanzzst Graffven/ de endda Perarderne som  
Longangen stulde aabnis med /samt mange Dode mott lade til  
bage. De her begynte Danzen forsi/ thi de bleffve aff 5. Batterier  
i det de marschered tilbage igien saa Convoyeret / at en stor haabe  
aff dem forglemte at komme hjem igien. Enda maatte de atter  
igennem Heede/indtil de paa det seste komme til det gamle Gyl  
denløwisse halffve Bolverck/ hvor sam nesteds de to Generaler  
Majorer Fersen oc Wavacoor med de Phalxcræffvoisse/ Hestrich  
oc Engliske Brigader ined det øffrige Gros af Infanterie samme  
Tid haffde begynt / med stor Unnaa oc mange Fortabelse komme.  
Det er icke at si/ze/med hvad opiniastrere aff baade sider den ac  
traqve til dette Bolverck/ den 4de Time bleff seultineret/ sa aa  
hart/ at oc Fienderne det lille Revelin sig beinøctiget / oc allerede  
15. Stormlederet/ elle Stier/ antasket/ oc haffde den Ere/at tu aff  
hans fornerime Cevalere betradde voris Brystverck / Det er oc  
udi præsens Voris aller Naadigste Herre oc Konge/ som oc Herr  
Gen. Leut. Schaken oc Gen. Bachmeister Claus von Alfeldt/  
Sorysældige Ordning/ som aff de Herrer Xigens Kaad Otto  
Kraaz/ Bunde Kesenfranz oc Herr Axel Urop continuerlig  
bleff assisteret/ Denne Storm so tapper repouleret / oc i ser aff  
Herr Claus von Alfeldt/ den forste som bestigede voris Brystverck  
med en slæct Picq saaledis hilset / at hand hans Cureusicet med  
Doden maatte betale/ oc den anden bekom icke heller anden Tra  
tament/ thi hans egen Picq to zis fra hannem / oc uden Forsøm  
melse

melse der med igennem Kucken. Her paa stod Sienden dette Ar-  
bend icke lenger an/oc tænckte intet mer paa andet end at reterere  
sig/men fordi Courtinose/Flanqven oc Barrierne/stode udi in-  
mervarendis Jld/gick det passelig varm til for dem. Tilforn før  
end de separerede sig aff denne Heede / ginge de fra deris Heste-  
sigende Kytter under General Banner oc Generaral Maior Va-  
valoor, hvilcken aff Kongen udi Evertigt fra det halffve Westre  
Bolverck til Ofterporte oc Hollender Post vare commandaret/  
giorde Anfald/oc forde tre Broer udi Graffen / som endda icke  
naaede fuld offvoet / bleffve aff Herrn General Major Dicklern/  
Hans von Alefeldt oc Breda / hvilcke i midlertid med en god Se-  
curs unge Borgere befunde ved Brystrercket / oc voris Kpieri  
kunde ei komme til nogen Action/ bleffve Sienden saa undfangt/  
at Graffen/den contrescarp oc den gandske Marck indtil Vars-  
tov oc langt ved den anden Side laa fuld aff Dode. Da Dagen  
nu begynt oc de marscheret aff/ bleffve de Herrer Evenste saaledis  
med voris Skroislycker ledsaget/ som de lenest kunde naa / hvilcke  
oc udrettede en drabelig Affect, oc giorde denne Victorie paa alle  
Sider desto fuldkommere. General Bann'r haffde Order / at  
andfalde paa Hollender Post/ som ligger ved Citadel / hvilcket  
kiendis aff de Ordre som hos de Døde fantis er at see/ men hand  
maa være vildfaren om Natten / huor hand saaledis som offven  
bemelt er undfangen. Lige som Gud den aller Høyeste til voris  
store Lycke Sienden saaledis forbløndet/at hand denne Stad/som  
hand for en slacket Tid / for end nogen fremmed Securs her ind-  
kom / med saa mange Lobgraffvoet oc Verck intet kunde anhafve/  
oc nu udaff den stette oc platten Campagne angrebet/ derfor ber  
Gud den Allerhøyeste alleene Xren / hvilcken voris retsfærdige  
Sag til Siendens store Confusion saa vel haffvoet udføret. Det  
gelanger hans Kongliz Mayt. vor aller Naadigste Herre oc  
Konning til serdelis Satisfaction / at denne Hoffvoet Action udi  
conspect de Herrer Keyserlige/ Spaniske/ Poliske/ Char Bran-  
den

denburgiske oc andre fremmed Gesanters forfalden/oc i lige maas  
 de denne Guarnison oc erlige Værgeskab til stor Loff oc troe Ved  
 Forholden bliffuer tillagt. Herr Rigens Hoffmester oc Herr von  
 Opdam Excel. Excel. haffve dem paa baade Sider hidindtil  
 indisposicionis ey ladet fra holde/men med deris betømmelige  
 Hosværelse/ hvor det fornøden ladet sig finde. Herr Opdam fors  
 de en Socours af 300. Man/hvilcke i alle forfallende Occurren-  
 ker / i alle maade villig beteedt/oc gjorde ellers de hid oc did fordel-  
 te Hollender paa batterierne ved Stryckerne deris beste / som erlis-  
 ge Føld. Udi værende Combat lode sig voris Trompeter oc  
 Herpaucker villig høre/hvilcke den Glæde som ved Guds Naade  
 oc Bistand effter at Natten effterhaaden forgick / oc Victoriens  
 Tillagelse/hos Indbyggerne formeredis. Diffe effterreining aff  
 Læpren/hvilcke ved Offverløbere siden er berettet / at Rex Sveciz  
 offver det forbarmelige Klagemaal udi Læyret som skeede aff de  
 Døeste oc dennem som deres Venner i denne Action hafde myst  
 ickelenger kunde tilhøre/oc for hans Person qviteret Læyren. Yi-  
 tem / at Tallet paa de Døde oc Døeste beløber sig paa 5000:  
 oc de Frimmede serdelis de Tydske oc Engelske beføre deñem hars  
 der ofver/at de saaledis er ført paa Slaecterbencken/oc Svensken  
 der inod forskonet: At oc Rigens Ingmester Steenbock/Offerst  
 Gorgas oc andre 6. Offerste i deris Saar død. Ellers var Tal-  
 let aff de Døde her for Byen vel storre / dersom Sienden ickel hadde  
 brugt sin yderste Mact at føre dem hen at Læyren. Mand veed  
 aff 60 Bogne/hvilcke i værende Action altid passe paa / oc føre  
 borte til Læyret. Hvor aff de en stor haab for Hastighed / icke  
 førde ved halffanden Canon Skud til Ketter Steden / ochens-  
 tet dem sligen om anden Dagen borte. De andre som strax paa  
 Valsleden bleffve liggende/oc deris endda leffvende Cammera-  
 ter / som formedelst Farlige Skade ey kunde leffve ere disse som  
 effterfølger:

General



General Major Wavaloer eller Waplou,  
Øffverste Sengel.

Graeff Ludewich Drommont  
Øffverst Leut. Lensman.  
Øffverst Leut. Fittingho ff,  
Øffverst Leut. Seabl.

Kinnester Augustin.  
Kit. Wilhelm von Newhus.  
Kit. Westenhagen.

Capitein Uglas,  
Capt. Ris,

Alle disse/uden de 3. Første er paa Siendens egne Stormle,  
derer udbarene.

Endnu mange flere a andre Øffverster / Øffverste Leutes  
nants oc andre høye Officerer / som mand endnu icke veed at  
noeffne/ Sienden dennem at specificere taget i Betænkning / paa  
det hans store Glæde / so viit mueligst er / hemmeligen holdes.  
hvorfør mange bræffve Soldt ma miste deris Ere / oc der som vi  
denem ey aff Medlidnethed med de Gemeene uden nogen Forskel/  
haffde fastlidender til Forordnede Kule / vare de aff Kaffne oc  
Hunde bleffven opæt.

Her følge nu de Døde som bleffve funden  
paa Dalsstæden/for Kiøbenhaffn.

For Christians haffn / - - - - - 20.

For Løngangen/Wandkunsten oc Bryghuset 438.

For Øster Porte / - - - - - 128.

Gefangne er indbracht / - - - - - 200.

Noch er øffvert . . . . . 6. Faner

Noch

Noch . . . . . 2. Petarder.

Noch . . . . . 300. Storm

Lederer/ forudedennem/ hvilcke Herr General Nachts  
mester Hans von Alefeld/ udi Wartov/ lade forbrænde.

Noch atskillige mange Broer.

Noch . . . . . 2. Fyrmørfser.

Item/ utallige Haand Granater/ Felt Spil / Mu lqveter  
oc anden rige Byt / an Ringe/ Guld oc Klæder.

Aff vorts er bleffven.

Monsieur Jacob Roiftein.

Nolger Rosentrunk/ baatte Danske Abels Raad.

Item/ gemeene Soldaer i 7. offver alt.

### Lista paa de Offvoerster som siden døde udi Syerren.

Græff Steenbock.	Offv. Leut. Paimprey
General Fabian von Fer- sen.	Offv. Leut. Weidenberg.
Gen. Major Astenberg.	Offv. Leut. Hestrich.
Offverste Sparr.	Major Ottho,
Den Engelske Offverste.	Ritmester Augustinus von der Osten.
Offverste Gorgas med 6. an- dre Offverste.	Officererne af det Got. Ostis- ske Regiment er mest all bleffven.
Offv. Leut. Weiffenstein.	Niels Ericf sen aff samme Reg.
Offv. Leut. Syntherberg.	Ncho dnige andre fantis i Iset
Lista paa dem som er qvæst oc død / dog tviffis paa Lifvet.	
Den Svenske Rogens Raad/ Felt Marskalk oc Gouverneur	En Græff von Nassau
udi Skane/ Græf Gustav Octob	Offverste La Voyette.
Steinbock.	Offverste Jonsthon.
	Major de la Chapelle.

Over 500. Officerer / an Ritmestere/ Capiteiner, Leuten-  
anter, Corneter oc Fænrider/ samt Corporaler / somme er død  
de oc somme er qvæst.

E N D E.

tvende  
**Kongelige Sverigis**  
Ordre,

Til General Major Bavafoor/ oc de  
tvende Öffverste Leutenanter Lensmand oc Slet  
tinghoff: Hvilcke om Natten imellem den 10. oc 11.  
Februarij i dette 1659. Aar stormede voris  
By Kiöbenhaffn.

Disse Ordre bleffve funden hos dennem self / oc  
hos de Døde som laa paa Vaalsleden.

## Ordre til Gen. Majeur Vavalor.

Carl Gustav/aff Guds Naade / Sve-  
rigis/ Vendis oc Sottis Konning/ Grotfurst udi  
Sindland/ Hertog udi Skaane/ Ehesten / Sarel-  
len/ Brehmen / Fehrden / Steetin / Pommern /  
Casuben oc Venden/ Forste til Rygen / Herr off-  
ver Jngermanland oc Wismar / oc tillige maade  
Pfalzgraaff ved Rihn udi Beyern/ ill Jylich, Sles-  
ve oc Berge Hertoge.



Et er hans Kongl: Majst. Order oc  
Befalling/til Gen. Major Vavaloor/  
at hand/saa snart Gen. Major Fersen  
med hos sig haffvende Brigader eller  
Compagnier / paa den commanderde  
Post avanceret/ hand da oc tillige med de to/som det  
Pfalzgraviske/same den Hestrich/oc Engelske Bri-  
gader/salde anpaa Bolvercket/saaledis/at de Pfalz-  
graviske gaapaa det Face mod Amager/oc de He-  
strich/oc Engelske det Face til den venstre Side ved  
Løngangen / med deris Tøp eller Materiatler / at  
storme oc indtage Bolvercket / gløredetis Beste/ oc  
narsom I haffve bemærgiget det /bliffve I der udi  
osøger eders Conjunction paa baade Sider / som  
paa den høyre Side med Rigens Ingmeister Steens-  
bock oc Øffverste La Bonette/ oc paa den venstre si-  
de med Øffverste Borgas / oc dersom den Captein  
som med de 50. commanderede / eller oc Øffverste  
Borgas/huicke ved den høyre side ved Løngangen  
at


at storme ere commanderet / Icke endda haffde bemer-  
 stert / da skal General Major Bavaoor paa den  
 venstre side obne samme; Longang med de hos sig  
 haffvende Petarde; oc Stenden som der er udi broc-  
 driffvis; Styckerne fornaglis / oc siden søge Con-  
 junction med dem / som ved den venstre Side at løbe  
 ere commanderet: Imellem skal I flitteligen lade  
 komme Post til hans Kongl. udi hoed Contenance  
 I Stenden for eder finder. Her udi habis hans  
 Kongl. at Gen. Major Bavaoor gior sin beste flit/  
 oc befaler hannem under Guds beskyttelse / oc tilbue-  
 der hannem voris Kongelig Gunst oc Naade. Blif-  
 vet udi Leyren ved Brøndsø / under vort Signet  
 oc egen Haand; den 8. Feb: 1659.

Carl Gustav.

(L.S.)

Ordre til de tvende Öfverster Leutenant  
 Lensmänd oc Sittingshoff / ic.

Carl Gustav / aff Guds Naade / Sve-  
 riges / Vendis oc Gotts Konning / Grotforsie udi  
 Finland / Hertog i Slaane / Ehsten / Karelen /  
 Brehmen / Behrden / Stetin / Pommern / Sasu-  
 ben oc Venden / Forsten til Rygen / Herr öfver  
 Ingermanland oc Wismar / oc Psaalzgraff ved  
 Rihnu di Bayern / Sleve oc Berge Hertog.

 Et er hans Kongl. Maest. Naadigste Or-  
 dre / til de tvende Öfverster Leutenanters /  
 Lensmä

Vensmand og Flettinghof/at de so snart Øverst Leu-  
tenant Stahl/med sit commanderde Folk/Kavelin  
net ved den venstre Side forbi paa Bolvercket det  
Citadels avanceret/de med deris commanderede  
Kytteret og hos sig haffvende Materialerne samme  
Kavelin lader ved den venstre Side/ved den høyre  
Side forbi og paa det lange Face paa det halve Bol-  
verck at gaa løs/der paa deris Materialerne at ap-  
plicere/og det halve Bolverck at storme/flaa Siens-  
den der udaff/bliffve og beholde samme Post/indtil  
de videre Ordre hvor efter de skal forholde dem bekom-  
me. De dersom de end skont it eller to gange maate  
driffvis tilbage/skal dersfor ick lade aff/ indtil de be-  
kommet og bemestert sig denne Sted/imellem skal de  
flettelligen advisere Gen. Banner/ ubi hvad Con-  
tenence de finder Sienden for sig. Hvor udi hans  
Kongl. Mayst. de tvende Øffverster Leutenanter/  
samt deris underhaffvende Officerers Tapperhed/  
hans Kongelig Gunst og Naade. Giffvet ubi Tryk-  
ren ved Brøndsø/ under vort Signet og egen  
Haand/den 8. Febr: 1659.

Carl Gustav.

(L.S.)

# EXTRACT

Aff adskillige Striffvælses og Memorialer, som de Svenske Gen. Auditeur, D. Matthias Wilhelm Hussen / har indskicket her udi Kiøbenhaffin / til Hans Kongl. Maytt. Gen. Auditeur, Poffvel Eschering / angaaende en Offverlesøring / aff adskillige høye Officerer, som udi sidste Attaque bleffve døde her for Kiøbenhaffin.



Nno 1659. den 11. Februarij skrif-  
ver den Svenske General Audi-  
teur, at Pfalkgreffven aff Sultz-  
back loed begiere / at efftersom iblant  
andre døde Officerer, ocsaa Oberste  
Gengel er bleffven / at da motte bliffve søgt effter  
hannem / oc naar hans Lij var funden / det da mot-  
te offverlefferis.

Anholder der hoer / udi sit Post Scripto, om en  
sicker Geleud / for dem / som skulde komme at affhen-  
te samme Corpora ; De efftersom Gen. Major  
Wavasoor var oc bleffven / at da iligemaade hans  
Legeme med Lij motte opsøgis.

Den 12. Dito formelder samme Gen. Audi-  
teur ; at hand paa de Svenskis Vegne / med største  
Tactsigelse skulde lade sig finde imod os / for voris  
giffven høfflige Betsked / anlangende de dødis Lij  
at affhente / med fremdeelis tienstwilligste Anmo-  
ding / at effterdi mand hafde serdeelis Betenkende /  
at lade de døde Officerer opsøgis oc udleedis aff de-  
ris egne / mand da gunstigst vilde bevilge / at de døde  
Corpora motte samptlig leggis paa en Vogn / oc  
bliffve dennem ud paa Veyen tilfort / paa det de selff  
kunde begrafve dennem / oc voris forskaanis fra den  
Umage / med samme Officerer at opsøge : Sticks-  
te for samme Marsag et Geleid = Bress med.

Efftersom iblant andre / er oc bleffven en Major,  
ved



ved Naffn Schmidt / som effter Beretning skulde  
være leffvendis indført i Byen; Saa begierer hand  
at underrettis / om samme Major enten findis død  
eller lefvende; Oc dersom hand var død / at dem da  
hans Lig med Ritmester Augstin, tillige motte bliff-  
ve offverleffveret.

Huor paa bleff hannem suaret / at udi Staden  
fantis icke saa mange Vogne / som til samme Døde  
at udføre / giordis fornøden; Tilmed vare oc Hoff-  
vederne / en Deel gandske / en Deel halffparten ved  
Straa aff Styrkerne / bortskut aff samme Døde  
Kropper / at mand saaledis / efftersom de vare aff-  
fledde / Officererne fra de Gemene Soldater nep-  
pelig skulde kiende.

Den 14. Febr. skriffver den Svenske Gen. Au-  
diteur, D. Hufz igien / oc begierer / at efftersom mand  
hafde fornummet / at under Oberste Gorgas, hans  
Regimente / skulde en Ritmester / ved Naffn Wil-  
helm Neuhaus / saaledis være forvundt / at hand er  
bleffven beliggendis ved Stads - Grafsen / oc mand  
icke viste / om hand motte være leffvendis / eller oc  
fangen ført ind i Byen / at mand da herom tilbage  
vilde gifve Kundskab / huorledis det med samme  
Ritmester motte være bestaffet / oc om hand kunde  
komme til sig igien / oc bliffve helbredt.

Den 15. Dito, formelder hand / at formedelst  
deris Dødis herlige Bdfledelse / oc Offverleffvering /  
haff

haffde mand saadant/saasom den sidste Vere/deris  
døde Officerer beviist / med største Tact sigelse kiendt  
oc eractet / oc var offverbødig / udi alle forfaldende  
Occassoner, saadan Høflighed igien gierne at ville  
forsthyde.

Den 16. Dito, skrisver hand atter / at efftersom  
aff deris døde Officerer, endnu nogle flere safnedis /  
nemlig/Oberste Lieut. Lensman/oc Oberste Lieut.  
Sittinghoff / oc Ritmester Westerhagen / om de gun-  
stigst motte forloffois / at El. Oberste Lieut. Sit-  
tinghofs Broder / som var en ung Karl / motte kom-  
me hid / at opsøge sin El. Broders døde Legeme / eff-  
tersom hand oc vel kiendte de andre tvende / som va-  
re medl leffne.



Streg-Ætninger: Wendt & Jensen.

\*

Prentning: Vald. Pedersens Bogtrykkeri.

\*

Papir: De forenede Papirfabrikker.

\*

Sammenheftning: Petersen & Petersen.

\*

Kjøbenhavn 1928.

\*